

Notă informativă
la proiectul Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice și finalitățile urmărite

Proiectul Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice a fost elaborat în temeiul art. 14, alin. (1), lit. a) al Legii nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică.

Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice sunt reglementări unice, care cuprind prevederi minime de bază pentru desfășurarea inofensivă a activităților în instalațiile electrice și sunt obligatorii pentru executanții de lucrări în instalații electrice indiferent de nivelul lor de tensiune, precum și pentru angajatori (persoane fizice și juridice, indiferent de forma de proprietate și formele juridice de organizare), care desfășoară activități de proiectare, deservire tehnică a instalațiilor electrice existente, care execută manevre operative în aceste instalații, organizează și execută lucrări de construcție, montare, reglare, reparație, încercări și măsurări, și pentru specialiștii din cadrul organului supravegherii energetice de stat.

Cauzele care au dus la necesitatea elaborării proiectului Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice nominalizate sunt:

1. Obligația ajustării cadrului normativ tehnic cu prevederile art.14, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică care menționează, că Agenției îi revine obligația elaborării și aprobării documentelor normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali;

2. Documentele normative aplicabile în domeniul electroenergetic sunt cele preluate de la Federația Rusă, Republica Moldova nedispunând de un cadru național în domeniu;

3. Elaborarea proiectului a fost condiționată și de alți factori, inclusiv:

- Respectarea cerințelor art. 64 lit. h) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, care prevede că consumatorul final are obligațiunea să respecte cerințele privind securitatea la exploatarea instalațiilor electrice;

- Respectarea cerințelor art. 21 alin. (7) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, care prevede că întreprinderile energetice sunt obligate să efectueze în termen lucrările curente de exploatare și de reparație a obiectelor energetice, cu respectarea documentelor normativ-tehnice cu privire la calitate, securitate, inclusiv securitatea industrială, precum și cu privire la protecția mediului, astfel încât consumatorii să fie aprovizionați cu energie în mod fiabil și continuu;

- Obligațiunea respectării cerințelor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, care prevede că la desfășurarea activității licențiate, titularul de licență trebuie să îndeplinească obligațiile referitoare la securitate, calitate, eficiență și continuitatea aprovizionării cu energie electrică și să respecte normele de securitate și de sănătate a muncii și de protecție a mediului, precum și prevederile contractelor încheiate cu consumatorii.

Respectarea art.24 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, care prevede că producătorul de energie electrică are dreptul să producă energie electrică, cu respectarea parametrilor de calitate, a prevederilor menite să asigure protecția mediului și a cerințelor de securitate prevăzute de lege.

Conformarea cu cerințele art. 30 alin. (11) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, care prevede că operatorul sistemului de transport îndeplinește și alte

funcții și obligații în condițiile stabilite în prezenta lege și în documentele normativ-tehnice de reglementare aprobate de Agenție, cu respectarea principiilor asigurării stabilității, fiabilității, securității și a eficienței funcționării sistemului electroenergetic;

Obligațiunea conformării cu prevederile art. 42 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, în corespundere cu care operatorul sistemului de distribuție trebuie să exploateze, să întrețină, să modernizeze și să dezvolte rețelele electrice de distribuție în condiții de securitate, fiabilitate și eficiență, cu respectarea prevederilor menite să asigure protecția mediului.

Respectarea cerințelor art. 42 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, care prevede că operatorul sistemului de distribuție îndeplinește și alte funcții și obligații, în condițiile stabilite în lege și în documentele normativ-tehnice de reglementare aprobate de Agenție, cu respectarea principiilor asigurării stabilității, fiabilității, securității și a eficienței funcționării sistemului electroenergetic.

Scopul și obiectivele urmărite prin adoptarea Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice:

Scopul constituie implementarea prevederilor Legii nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică și stabilirea în documentele normativ-tehnice a cerințelor de securitate în procesul de exploatare a instalațiilor electrice.

Obiective:

- asigurarea efectuării inofensive a lucrărilor de exploatare, montare, deservire tehnică a instalațiilor electrice, precum și executarea inofensivă a manevrelor operative, măsurărilor și încercărilor și altor lucrări în instalațiile electrice;
- stabilirea responsabilităților și obligațiilor în ceea ce privește securitatea în procesul exploatării instalațiilor electrice;
- stabilirea măsurilor organizatorice și tehnice de securitate în procesul de exploatare a instalațiilor electrice;
- aplicarea unui mecanism de deservire tehnică, reparație, modernizare și reconstrucție a instalațiilor electrice;
- asigurarea securității în scopul exploatării fiabile, inofensive și raționale a instalațiilor electrice;
- stabilirea cerințelor de securitate la efectuarea lucrărilor de încercări și măsurări ale echipamentelor și aparatelor instalațiilor electrice.

3. Principalele prevederi ale Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice și evidențierea elementelor noi

Drept bază la elaborarea documentului normativ tehnic a servit „Правила техники безопасности при эксплуатации электроустановок”, ediția 2016, aprobat de Consiliul Electroenergetic al Țărilor CSI precum și standardul european EN 50110-1 „Operation of electrical installations - Part 1: General requirements” din anul 2013. Totodată în procesul de perfectare a regulamentului au fost studiate și introduse unele cerințe din documentele similare din țările vecine:

- NSPM 65 „Instrucțiuni proprii de securitate a muncii pentru instalații electrice în exploatare” - România, anul 2006;
- NSSM 111 „Norme specifice de securitate a muncii la utilizarea energiei electrice în medii normale” - România, anul 2006;
- „Правила по охране труда при эксплуатации электроустановок” – Rusia, anul 2016;

- ТКП 427-2012 (02230) „Правила Техники безопасности при Эксплуатации Электроустановок” – Bielorusia, anul 2012;
- НПА ОП 40.1-1.01-97 „Правила безопасной эксплуатации электроустановок” – Ucraina, anul 1997.

Normele prevăd cerințele față de:

- securitatea la efectuarea lucrărilor în instalațiile electrice pentru toate întreprinderile, organizațiile, instituțiile care activează pe teritoriul Republicii Moldova;
- personalul care exploatează instalațiile electrice, pregătirea și calificarea lui;
- măsurile organizatorice care asigură securitatea la executării lucrărilor;
- măsurile tehnice care asigură securitatea lucrărilor cu lipsa tensiunii;
- securitate la executarea unor lucrări specifice;
- securitate la executarea măsurărilor și încercărilor;
- securitate la efectuarea lucrărilor cu mijloace de telecomunicații, dirijare tehnologică și de dispecerat;
- securitate la efectuarea lucrărilor în instalațiile de protecție prin relee și automatizări, mijloacele de măsurare și echipamentele de măsurare a energiei electrice, circuitele secundare;
- securitate la efectuarea lucrărilor în partea electrică a dispozitivelor de automatizări termice, măsurări și protecții termotehnice;
- securitate la efectuarea lucrărilor cu utilizarea uneltelor și lămpilor electrice portabile, mașinilor electrice manuale, transformatoarelor de separare;
- securitate la efectuarea lucrărilor în instalațiile electrice cu utilizarea autovehiculelor, mașinilor de ridicat, mecanismelor și scărilor;
- organizarea lucrului personalului delegat.

4. Fundamentarea economico-financiară

Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice vor avea impact pozitiv asupra operatorilor de sistem, în exploatarea instalațiilor electrice dar și pentru toate întreprinderile, organizațiile, instituțiile care activează pe teritoriul Republicii Moldova, precum și pentru persoanele fizice – proprietari ai instalațiilor electrice cu consum noncasnic de energie electrică.

În raport cu titularii de licențe, considerăm că aprobarea și implementarea Normelor respective nu va afecta negativ activitatea lor.

În ceea ce privește consumatorii finali, se estimează, că aceștia nu vor suporta costuri suplimentare de conformare în legătură cu elaborarea Normelor propuse.

Aprobarea proiectului în cauză va atrage doar efectuarea cheltuielilor pentru ANRE privind publicarea acestuia în Monitorul Oficial, precum și cheltuieli privind traducerea acestuia în limba rusă.

5. Modul de încorporare a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice în cadrul normativ în vigoare

Art. 14, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 prevede că, în calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali.

Totodată cu intrarea în vigoare a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice se abrogă „ПТБ при эксплуатации электроустановок” și „Правила ТБ при эксплуатации электроустановок потребителей” din ordinul nr.105 din 28.12.2001 al Ministerului Energeticii al Republicii Moldova

6. Avizarea și consultarea publică a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice

Referitor la oportunitatea aprobării de către ANRE a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, Agenția urmează să consulte cu părțile interesate, totodată plasând pe pagina sa web (www.anre.md, la rubrica Transparența decizională/Consultări Publice) la data de 04.02.2019 proiectul Normelor menționate și Nota Informativă, astfel, încât orice persoană interesată a avut posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronica indicată pe site.

Proiectul Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice însoțit de nota informativă este prezentat spre consultare publică și avizare părților interesate.

Agenția a informat despre lansarea consultărilor publice Ministerul Economiei și Infrastructurii, ÎS „Moldelectrica”, Î.C.S. „RED Union Fenosa”, „RED Nord” SA.

Proiectul normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice nu depășește domeniul de reglementare stabilit de lege, limitându-se doar la prevederi cu caracter tehnic (norme și reguli de securitate la executarea lucrărilor în instalațiile electrice, etc.), fără a institui obligații în sarcina altor autorități administrative centrale, organe ale administrație publice locale, întreprinderi, instituții și organizații nu este pasibil pentru a fi înregistrat la Ministerul Justiției.